

Miesten ja naisten välisiä eroja metsästysmatkailun motivaatioissa ja arvostuksissa

Suomen riistakeskuksen ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun metsästysmatkailun kehittämishankkeessa kerättiin vuonna 2025 kyselyaineisto, jonka tarkoituksena oli kartoittaa metsästäjien metsästysmatkailuun liittyviä mielikuvia, kokemuksia ja asenteita, sekä metsästysmatkailupalveluihin liittyviä toivomuksia. Aineistoa kerättiin jakamalla kyselyn linkkiä suomalaisten metsästyksen harrastajien sosiaalisen median foorumeilla. Koska tavoitteena oli saada vastauksia tasapuolisesti sekä miehiltä että naisilta, toteutettiin kyselyyn vastaaminen myös henkilökohtaisena haastatteluna kahdenkymmenen valitun naismetsästäjän kanssa.

Suomen Riistakeskuksen erikoissuunnittelija Paula Laukkanen esitteli kyselyaineiston analyysiä miesten ja naisten välisten erojen osalta toukokuussa Portugalissa järjestetyssä Women and Sustainable Hunting konferenssissa, jonka järjestelyistä vastaa kansainvälisen järjestön International Council for Game and Wildlife Conventionin naisten työryhmä Artemis. Naisten ja miesten välisiä eroja kartoittavasta analyysistä vastasivat tutkijatohtori Jarno Suni, professori, emerita Raija Komppula Itä-Suomen yliopistosta. Konferenssin uutiskirje on luettavissa osoitteessa

<https://cic-wildlife.org/women-are-the-future-of-hunting-cic-convenes-global-conference-on-sustainable-hunting-tourism-in-portugal/>

Kyselyn aineisto

Kyselyyn vastasi yhteensä 184 metsästäjää, joista 98 (54 %) oli naisia ja 88 (47 %) miehiä. Vastaajista hiukan yli puolet oli iältään 30–59-vuotiaita ja yli 60-vuotiaiden osuus oli vain 14 %. Vastaajat ovat selkeästi nuorempia kuin suomalaiset metsästäjät keskimäärin, mikä selittyy sillä, että hankkeessa ei tavoiteltu tieteellisesti edustavaa näytettä, vaan pikemminkin metsästysmatkailun tulevaisuuden kehittämisen tarpeisiin liittyvää potentiaalisten asiakkaiden joukkoa. Tästä syystä myös vastaajien koulutus- ja tulotaso olivat suomalaista keskitasoa korkeampia.

Kaikista vastaajista 52 prosentilla oli kokemusta metsästysmatkailusta tai metsästysmatkailupalveluista. Ero miesten ja naisten välillä oli merkittävä, sillä miehistä 60 % ja naisista vain 44 % oli kokemusta metsästysmatkailusta tai metsästysmatkailupalveluista. Huomionarvoista on, että kyselyssä ei erikseen määritetty, mitä metsästysmatkailulla tarkoitetaan, vaan määritelmä jäi kunkin vastaajan omalle vastuulle.

Metsästysmatkailun herättämät mielikuvat

Kysyttäessä metsästysmatkailun herättämiä mielikuvia miesten ja naisten välillä ei löytynyt tilastollisesti merkitseviä eroja kuin yhden tekijän kohdalla: naiset yhdistivät miehiä selvästi useammin metsästysmatkailuun paikallisen metsästysperinteen arvostuksen. Koko aineistossa tämän mielikuvan liitti metsästysmatkailuun kolmannes vastaajista. Vahvimmin metsästysmatkailuun liittyi mielikuva luonnosta ja maisemista (70 %), uudet kokemukset (58 %), virkistäytyminen (43 %) sekä pako arjen rutineista (41 %). Yhteisöllisyyden kokeminen (28 %), jännitys ja adrenaliini (20 %), kestävyys ja vastuullisuus (18 %) sekä seikkailu (16 %) olivat harvemmin mainittuja mielikuvia.

Metsästysmatkailun motivaatiot

Naisille selkeästi tärkein metsästysmatkailun motivaatiotekijä on luonto ja autenttinen ympäristö, toiselle sijalle tuli metsästystilanteet. Miesten joukossa luonto ja autenttinen ympäristö, sekä metsästystilanteet jakoivat tärkeimmän motivaation sijan. saivat saman verran pisteitä. Vaikka tuloksissa on joitakin eroja miesten ja naisten välillä, vain yksi ero on tilastollisesti merkitsevä: miehille sosiaalinen kanssakäyminen näyttää olevan naisia selvästi tärkeämpää.

Metsästysmatkailun esteet

Metsästysmatkailun esteissä ei löytynyt tilastollisia eroja miesten ja naisten välillä. Tiedon, ajan ja taloudellisten resurssien puute olivat sekä miehille että naisille suurimpia metsästysmatkailun esteitä.

Metsästysmatkailun eettisyys ja vastuullisuus

Metsästysmatkailun vastuullisuuteen ja eettisyyteen liittyneessä kysymyksessä vastaajia pyydettiin arvioimaan eri tekijöiden tärkeyttä asteikolla 5=erittäin tärkeä – 1=ei lainkaan tärkeä. Tämä kysymyksen kohdalla naiset pitivät kaikkia tekijöitä selvästi tärkeämpinä kuin miehet, vaikkakin näkemykset miesten ja naisten välillä olivat samansuuntaisia. Riistan hyvinvointi ja luonnonvarojen kestävä käyttö nousivat selkeästi sekä miehillä että naisilla tärkeimmiksi metsästysmatkailun vastuullisuus- ja eettisyystekijöiksi.

Metsästysmatkan valintaan vaikuttavat tekijät

Metsästysmatkan valintaan vaikuttavien tekijöiden merkitykseen tarkastelussa ilmeni, että miesten vastauksien keskiarvot olivat yleensä naisia matalammat ja hajonta oli useimpien tekijöiden kohdalla naisia korkeampi. Tämä kertonee siitä, että miesvastaajien arvostuksissa on enemmän vastaajien välisiä eroja kuin naisvastaajilla. Lisäksi naisten ja miesten vastausten väliset erot olivat lähes kaikkien tekijöiden osalta merkittäviä.

Naisten ryhmässä mediaanin perusteella erittäin tärkeäksi arvioitiin turvallisuus, vastuullisuus ja kestävyys, sekä eettisyys, kun taas miesten osalta vain turvallisuus tekijän mediaani on 5. Keskiarvotarkastelussa miesten tärkeimpiä valintakriteerejä ovat turvallisuuden lisäksi virkistäytyminen, eettisyys, vastuullisuus ja kestävyys, sekä riistahavainnot. Naiset arvostivat edellä mainittujen tekijöiden lisäksi miehiä selvästi enemmän hintaa, opastusta ja luonnon kauneutta. Riistahavaintojen ja metsästystilanteiden määrän arvostuksessa ei ilmennyt tilastollisia eroja.

Suhtautuminen metsästysmatkailupalveluihin

Tilastollisesti merkitseviä eroja löytyi suhtautumisessa eettisen metsästyksen edistämiseen, koulutukseen sekä erikoisruokavaliot huomioiviin ateriapalveluihin liittyen, joita kaikkia naiset pitivät miehiä tärkeämpinä. Myös tässä kysymyksessä hajonnat olivat suuria.

Mikä parasta metsästysmatkalla

Lopuksi tarkasteltiin sitä, mikä oli ollut metsästysmatkoilla parasta. Parhaiden kokemusten osalta miesten ja naisten välillä ei havaittu tilastollisia eroja. Kärkielämykset liittyivät molemmilla riistahavaintoihin, luonnon kauneuteen ja maisemiin, sekä virkistäytymiseen. Miesten osalta saalisvarmuus oli tärkeää useammille, kun taas naiset arvostivat enemmän opastusta ja tukea metsästyksen aikana.